

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

Ο Ζωγράφος και συγγραφέας Γιώργος Μιχελακάκης (φωτό: Γιάννης Δραμιτινός)

ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΟΟ / Β

«Πες μου πως βλέπεις την ιστορία για να σου πω ποιος είσαι»

Η ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΛΙΘΩΜΑΤΩΝ

Η υπόθεση των παλαιοντολογικών ευρημάτων από τον πύργο της βασίλισσας ξεθάφτηκε ξανά, το 2009, όταν η γερμανίδα παλαιοκλιματολόγος, Madelaine Bohme πήρε ένα τηλεφώνημα από τον Βούλγαρο Nikolai Spassov που ήταν διευθυντής του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας στη Σόφια. Αυτός της ζήτησε τη βοήθεια να χρονολογήσουν έναν τραπεζίτη από εξελιγμένο πίθηκα που βρέθηκε στην Azmaka της κεντρικής Βουλγαρίας και υπολόγιζαν ότι πήγαινε πίσω 7 εκατομμύρια χρόνια. Οι δύο επιστήμονες αποφάσισαν ότι η χρονολόγηση του δοντιού έπρεπε να γίνει σε σύγκριση με αυτά που βρέθηκαν στην Ελλάδα από τους γερμανούς. Έτσι, άρχισαν να ψάχνουν για τα απολιθώματα από την Ελλάδα, που έμοιαζε κανείς να μην γνωρίζει που βρίσκονταν. Τα εντόπισαν μόλις το 2014. Η κάτω γνάθο βρισκόταν στο τμήμα γεωλογίας του Πανεπιστημίου του Erlangen, ενώ τα απολιθώματα των ζώων από τον Πύργο της βασίλισσας και από το Πικέρμι ήταν στην κατοχή του Συλλόγου Φυσικής Ιστορίας της Νυρεμβέργης, που στεγαζόταν στο τεράστιο κτήριο όπου γίνονταν τα συνέδρια του ναζιστικού Κόμματος κατά την εποχή του Χίτλερ. Μέσα σε αχανείς υπόγειους διαδρόμους βρέθηκαν τακτοποιημένα μέσα σε κουτιά με την ένδειξη D03-1 τα απολιθώματα από την Ελλάδα, και με ένα καρτελάκι που έγραφε: «πανίδα από το Πικέρμι και τον Πύργο της βασίλισσας, βόρεια της Αθήνας». Η δυνατότητα να προσδιορίσουν με ακρίβεια το είδος των απολιθωμάτων από την Ελλάδα και μάλιστα να τα χρονολογήσουν, ήταν τώρα απαραίτητη πιο πολύ από κάθε άλλη φορά, διότι από τη δεκαετία του 1990 υπήρχε αίτημα ερευνητών από τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής προς τη Διεθνή Επιτροπή Ζωολογίας που είναι υπεύθυνη για την τυποποίηση των ονομάτων των ειδών, να διαγραφεί από τους καταλόγους το όνομα *Graecopithecus Freybergi* με το αιτιολογικό ότι δεν είχε γίνει σωστή γεωλογική μελέτη

Η γερμανίδα παλαιοκλιματολόγος Madelaine Bohme

που να αποδεικνύει ότι ο Έλληνας Πίθηκος ήτανε της ίδιας ηλικίας με την πανίδα του Πικερμίου. Η Bohme και ο Spassov, με την εξέλιξη της τεχνολογίας που είχε προοδεύσει τα τελευταία χρόνια, μπορούσαν τώρα να προσδιορίσουν με ακρίβεια την ταυτότητα των ελληνικών απολιθωμάτων και του δοντιού που βρέθηκε στη Βουλγαρία. Με έναν μικροτομογράφο σαν κι' αυτούς που χρησιμοποιούν στην ιατρική μπόρεσαν να έχουν μια πολύ λεπτομερή εικόνα του εσωτερικού των απολιθωμάτων η οποία αποκάλυψε ότι οι ρίζες των δοντιών ήταν όμοιες με αυτές των «πρωίμων ανθρωποειδών του τύπου *Andipithecus* και *Australopithecus* που είχαν βρεθεί στην Αφρική και τα οποία ήταν χρονολογημένα στα 5.8 εκατομμύρια χρόνια. Τώρα δεν έμενε παρά να χρονολογήσουν και τα ελληνικά με τη μέθοδο της μαγνητοστρατογραφίας που χρησιμοποιούν στη γεωλογία για να προσδιορίσουν την ηλικία των πετρωμάτων. Σε συνδυασμό με τα παλαιομαγνητικά δεδομένα από τον Πύργο, το Πικέρμι και την Azmaka, και με δεδομένα που συνέλεξαν από τρεις άλλες μεθόδους χρονολόγησης κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ο Έλληνας πίθηκος μαζί με όλα τα άλλα οστά που βρέθηκαν στον Πύργο της βασίλισσας είναι 7.175 εκατομμύρια χρόνια παλιά. Επίσης η πανίδα από

το Πικέρμι χρονολογήθηκε στα 7.3 εκατομμύρια χρόνια παλιά και ότι προερχόταν από οκτώ διαφορετικά στρώματα ιζημάτων τα οποία σχηματίστηκαν σε μια περίοδο 40 χιλιάδων ετών.

Το γενικό συμπέρασμα της όλης ανάλυσης έδειχνε ότι ο Έλληνας πίθηκος (*Graecopithecus Freybergi*) τοποθετείτε χρονολογικά στην αρχή της ανθρώπινης εξελικτικής γραμμής. Δηλαδή όταν μόλις είχε συμβεί ο διαχωρισμός από τον Χιμπατζή και πριν τους τύπους των ανθρωποειδών που έχουν εξαφανισθεί όπως ο Νεαντερτάλιος τύπος, το κρανίο του οποίου βρέθηκε στα Πετράλωνα της Χαλκιδικής.

Σε ένα άρθρο που δημοσίευσε το 2017 η ομάδα που έκανε την ανάλυση των ελληνικών απολιθωμάτων από τους Madelaine Bohme, Nikolai Spassov, David Begun, και Jochen Fuss, προωθήθηκε η άποψη ότι ο Έλληνας Πίθηκος, ήταν στην πραγματικότητα ένα πρώιμο ανθρωποειδές, δηλαδή ποιο κοντά στον άνθρωπο παρά στον πίθηκο. Αυτό το αποδεικνύει η δομή των δοντιών του. Εκείνο που έλειπε ακόμα για να γίνει αποδεκτή μια τέτοια θέση ήταν και ένα δεύτερο χαρακτηριστικό στοιχείο που είχαν οι πρώιμοι άνθρωποι, δηλαδή το στοιχείο της όρθιας στάσης, δηλαδή του διποδισμού.

Στο επόμενο άρθρο θα δούμε ότι η απάντηση δόθηκε από ένα άλλο παλαιοντολογικό εύρημα από την Κρήτη όπου εκεί σε ένα ακρογιάλι στο χωριό Τράχηλος στα βορειοδυτικά του νησιού βρέθηκαν αποτυπώματα στα βράχια ανθρωποειδούς που περπατούσε στα δύο πόδια και η χρονολόγηση του πηγαίνει πίσω στα 6 εκατομμύρια χρόνια.

Για εμάς τους νεοέλληνες, μπαίνει το ερώτημα για την αξία αυτών των παλαιοντολογικών ανακαλύψεων. Σαν κοινωνία, εν μέρει λόγω θρησκείας, και εν μέρει λόγω της ανάγκης να δείξουμε την κλασική Ελλάδα, αδιαφορήσαμε να δώσουμε αξία στην επιστημονική γνώση που αποδεικνύει την εξέλιξη της ζωής επάνω στον πλανήτη, και η οποία είναι άμεσα συνδεδεμένη με την διαρκεί κλιματική αλλαγή.

Η συνέχεια την επόμενη Παρασκευή

Η Bohme και ο Spassov, με την εξέλιξη της τεχνολογίας που είχε προοδεύσει τα τελευταία χρόνια, μπορούσαν τώρα να προσδιορίσουν με ακρίβεια την ταυτότητα των ελληνικών απολιθωμάτων και του δοντιού που βρέθηκε στη Βουλγαρία.